

Všechny příklady ve sbírce řeš bez použití kalkulačky!!!

1. Spočti z paměti s využitím komutativnosti a distributivního zákona :

a) $27 + 31 + 13 + 49 =$ b) $16 + 27 + 63 + 34 =$ c) $5 \cdot 15 \cdot 2 =$
 d) $2 \cdot 43 \cdot 5 =$ e) $4 \cdot 125 + 6 \cdot 125$ f) $2 \cdot 10^4 + 7 \cdot 10^4 =$
 g) $5 \cdot 10^2 + 3 \cdot 10^3 =$ h) $7 \cdot 8 - 2 \cdot 16 =$

2. Spočti z paměti s využitím komutativnosti a distributivního zákona :

a) $6 - (-5) - (3 - 5) =$ b) $-9 - (-5) - (5 - 21) =$ c) $(13 - 8)(9 - 14) =$
 d) $(14 + 11)(12 - 13)$ e) $(-3)(-8) - 16 : 4 =$
 f) $4 \cdot 250 - 6 \cdot 250 =$ g) $(6 - 2) \cdot 412 + (7 - 12) \cdot 412 =$

3. Následující zlomky zapiš desetinným číslem. Pokud to není možné, zdůvodni to.

a) $\frac{4}{5}$ b) $\frac{3}{25}$ c) $\frac{7}{4}$ d) $\frac{47}{50}$ e) $\frac{7}{8}$ f) $\frac{11}{250}$ g) $\frac{13}{120}$

4. Rozhodni kolik různých racionálních čísel je zapsáno v následujícím seznamu a zapiš je zlomkem v základním tvaru:

$\frac{63}{168}; \frac{120}{96}; 1\frac{1}{4}; 0,375; \frac{81}{216}; \frac{270}{216}; 1,25; \frac{48}{128}$

5. Uspořádej daná racionální čísla podle velikosti:

a) $\frac{5}{8}; 0; -\frac{2}{3}; \frac{9}{14}$ b) $-2,7; -\frac{13}{5}; -2\frac{3}{4}; -2,\bar{6}$ c) $0,7; -0,\bar{6}; -\frac{7}{10}; \frac{2}{3}$

6. Vypočítej:

a) $\left(\frac{1}{4} + \frac{3}{8}\right) \cdot \frac{2}{5}$ b) $\left(\frac{2}{3} - \frac{3}{4}\right) : \left(\frac{4}{5} - \frac{5}{6}\right)$ c) $\left(\frac{3}{4} - \frac{5}{12}\right) - \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right)$
 d) $\frac{5}{3} - \frac{3}{2} - \left(\frac{1}{2}\right)^3$ e) $\frac{5}{6} : \frac{2}{5} - \left(\frac{8}{3} - \frac{7}{2}\right)^2$ f) $\left(3\frac{1}{7} - 2,25\right) : \left(\frac{3}{7} - 0,75\right)$

7. Reálná čísla a, b jsou záporná, reálná čísla c, d jsou kladná. Urči znaménko následujících čísel, pokud platí $a < b$:

a) $a + b$ b) $b - a$ c) $c - a$ d) $a(b - c)$ e) abc f) $a^2 + b^2$
 g) $\frac{a+b}{cd}$ h) $a^2 - b^2$ i) $d - a$

8. Odmocni z paměti:

a) $\sqrt{4900}$ b) $\sqrt{640000}$ c) $\sqrt{0,0036}$ d) $\sqrt[3]{0,008}$ e) $\sqrt[3]{125000}$

9. Částečně odmocni:

a) $\sqrt{8}$ b) $\sqrt{75}$ c) $\sqrt{24}$ d) $\sqrt{72}$ e) $\sqrt[3]{81}$ f) $\sqrt[3]{500}$ g) $\sqrt[3]{4000}$

10. Zjednoduš:

a) $\sqrt{3} \cdot \sqrt{27}$ b) $\sqrt{2} \cdot \sqrt{32}$ c) $\sqrt{12} \cdot \sqrt{6}$ d) $\sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{2}$ e) $\sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{16}$
 f) $\frac{\sqrt{50}}{\sqrt{2}}$ g) $\sqrt{\frac{81}{36}}$ h) $\frac{\sqrt{24}}{\sqrt{6}}$ i) $\frac{\sqrt[3]{81}}{\sqrt[3]{3}}$ j) $\sqrt[3]{\frac{216}{125}}$ k) $\frac{\sqrt[3]{144}}{\sqrt[3]{18}}$

11. Zjednoduš:

a) $\sqrt{12} \cdot \sqrt{6} \cdot \sqrt{18}$ b) $\sqrt{24} \cdot \sqrt{12} \cdot \sqrt{8}$ c) $\sqrt{15} \cdot \sqrt{10} \cdot \sqrt{12}$
 d) $\sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{18} \cdot \sqrt[3]{3}$ e) $\sqrt[3]{14} \cdot \sqrt[3]{49} \cdot \sqrt[3]{32}$ f) $\sqrt[3]{45} \cdot \sqrt[3]{10} \cdot \sqrt[3]{20}$

12. Usměrní zlomky:

a) $\frac{12}{\sqrt{3}}$ b) $\frac{10}{\sqrt{6}}$ c) $\frac{4}{3\sqrt{8}}$ d) $\frac{1}{\sqrt[3]{16}}$ e) $\frac{3}{\sqrt[3]{3}}$ f) $\frac{12}{\sqrt[3]{18}}$ g) $\frac{4}{\sqrt[3]{12}}$
 h) $\frac{2}{\sqrt{3}-1}$ i) $\frac{6}{3-\sqrt{3}}$ j) $\frac{\sqrt{3}+\sqrt{2}}{\sqrt{3}-\sqrt{2}}$ k) $\frac{3\sqrt{2}}{\sqrt{2}+\sqrt{5}}$ l) $\frac{\sqrt{3}-\sqrt{2}}{\sqrt{2}}$

13. Vypočti:

a) $|5| - |-5|$ b) $|9-5| - |2-15|$ c) $|-5+3| - |-4-(-3)|$
 d) $|-4-|5-14||$ e) $|3-|3-5|+|1-|-2+7||-4|$

14. Na číselné ose vyznač všechna čísla pro něž platí:

a) $|x| = 3$ b) $|x| = -2$ c) $|x| \leq 2$ d) $|x| > 1$ e) $|x-2| = 2$
 f) $|x+1| < 2$ g) $|x+\sqrt{2}| \leq 1$ h) $|x+\pi| > 0$

15. U následujících vět, vždy rozhodni zda jsou pravdivé a své rozhodnutí zdůvodni:

- a) Výraz $(-x)$ nabývá vždy záporné hodnoty, jestliže proměnná x je libovolné celé číslo.
 b) Pro všechna reálná x platí : $|x| = |-x|$
 c) Pro všechna reálná čísla x platí: $|x| > 0$

Řešení:

1. a)120 b)140 c)150 d)430 e)1250 f)90000 g)3500 h)24

2. a)13 b)12 c)-25 d)-25 e)20 f)-500 g)-412

3. a)0,8 b)0,12 c)1,75 d)0,94 e)0,875 f)0,044 g)nejde,

jmenovatel obsahuje číslo 3 4. pouze dvě čísla $\frac{3}{8}; \frac{5}{4}$ 5. a) $-\frac{2}{3} < 0 < \frac{5}{8} < \frac{9}{14}$ b) $-2\frac{3}{4} < -2,7 < -2,6 < -\frac{13}{5}$ c) $-\frac{7}{10} < -0,6 < \frac{2}{3} < 0,7$ 6. a) $\frac{1}{4}$ b) $\frac{5}{2}$ c) $-\frac{1}{2}$ d) $\frac{1}{24}$ e) $\frac{25}{18}$ f) $-\frac{25}{9}$

7. a)- b)+ c)+ d)+ e)+ f)+ g)- h)+ i)+

8. a)70 b)800 c)0,06 d)0,2 e)50

9. a) $2\sqrt{2}$ b) $5\sqrt{3}$ c) $2\sqrt{6}$ d) $6\sqrt{2}$ e) $3\sqrt[3]{3}$ f) $5\sqrt[3]{4}$ g) $10\sqrt[3]{4}$ 10. a)9 b)8 c) $6\sqrt{2}$ d)2 e)4 f)5 g) $\frac{3}{2}$ h)2 i)3 j) $\frac{6}{5}$ k)211. a)36 b)48 c) $30\sqrt{2}$ d)6 e)28 f) $10\sqrt[3]{9}$ 12. a) $4\sqrt{3}$ b) $\frac{5}{3}\sqrt{6}$ c) $\frac{\sqrt{2}}{3}$ d) $\frac{\sqrt[3]{4}}{4}$ e) $\sqrt[3]{9}$ f) $2\sqrt[3]{12}$ g) $\frac{2}{3}\sqrt[3]{18}$ h) $\sqrt{3}+1$ i) $\sqrt{3}+3$ j) $5+2\sqrt{6}$ k) $\sqrt{10}-2$ l) $\frac{\sqrt{6}}{2}-1$

13. a)0 b)-9 c)1 d)13 e)1

14. a) b)nic c) d) e) f) g) h) 15. a) není pravdivé, stačí zvolit za x libovolné záporné číslo a výraz $(-x)$ je kladný, například $(-(-2)) = 2$ b) je pravdivé, vzdálenost čísla i čísla k němu opačného od počátku číselné osy je stejnác) neplatí pro 0, $|0| = 0$ *(mučící bezkalkulačková)*

Sbírka příkladů z číselných oborů, odmocnin a absolutních hodnot